

Geachte mevrouw Maasdam,

In het onlangs door Rijk, VNG, UvW en IPO ondertekende Bestuursakkoord klimaatadaptatie *“onderstrepen alle partijen nogmaals het belang en de noodzaak van de afspraken en activiteiten uit het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie en zullen ze daar gezamenlijk via het Deltaprogramma uitvoering aan geven.”* Bijvoorbeeld door middel van het reserveren door het Rijk van extra middelen (20 miljoen euro) *“voor vooral kennisontwikkeling en kennisdeling, pilots en de ondersteuning van alle decentrale overheden in 2019-2020. Gemeenten, waterschappen en provincies krijgen vanuit deze middelen procesondersteuning. Pilots worden al in 2019 ondersteund daar waar projecten al in dat jaar kunnen starten en een leereffect hebben voor anderen.”*

Eén van de effectieve maatregelen die overheden kunnen gaan inzetten (om te beginnen in de vorm van pilots) voor de opgave waarvoor zij zich gesteld zien als het gaat om het realiseren van een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting (in zowel de bebouwde als de onbebouwde omgeving), is de klimaatbuffer, onderdeel van het agro-ecologische systeem agroforestry/agrobosbouw. De FAO hanteert daarvoor deze definitie: *“Agrobosbouw is de collectieve naam voor landgebruikssystemen en -technologieën waarbij houtige meerjarige planten weloverwogen worden gebruikt op dezelfde percelen als éénjarige landbouwkundige gewassen en/of dieren, in een bepaalde ruimtelijke indeling of in een bepaalde volgorde in tijd. In een agro-ecologisch systeem als agrobosbouw vinden er zowel ecologische als economische interacties plaats tussen de verschillende onderdelen.”* Of anders gezegd: agrobosbouw is in principe het op een slimme manier combineren van meerjarige gewassen als bomen, struiken en kruiden met éénjarige gewassen als granen en groenten (dan hebben we het over agrobosakkers) of met dieren als koeien, varkens en kippen (en dan hebben we het over agrobosweides). Een heel ander onderdeel van agrobosbouw, op dezelfde agro-ecologische principes gebaseerd en onlangs nog geactualiseerd, is de klimaatbuffer. Zie de bijlage bij deze e-mail voor nadere informatie daarover.

De belangstelling voor agroforestry/agrobosbouw vanuit de agrarische sector stijgt wereldwijd al jaren. Bij onderwijs- en onderzoeksinstellingen als Wageningen UR zelfs al zodanig dat het onderdeel Plant Research daarvan dit agro-ecologische systeem al de nieuwe standaard voor duurzame landbouw in ons land durft te noemen. Het is dan ook niet voor niets dat minister Carola Schouten van LNV in haar toekomstvisie voor onze landbouw ‘Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden’ ook nadrukkelijk aandacht besteedt aan ‘vormen van landbouw die combinaties zoeken met bomen en meerjarige gewassen (agroforestry)’. En dat de Sectortafel landbouw en landgebruik bij de publicatie van het Klimaatakkoord op 10 juli ook al flink op agrobosbouw bleek te hebben ingezet via de aanplant van tienduizenden ha nieuw bos, met daarbij bijvoorbeeld ook 20.000 ha voor het herstel van landschapselementen, en via de realisatie van ruim 30.000 ha agrobosbouw tussen nu en 2030.

Genoeg aanleiding voor u als provincie om dit jaar het opstarten van pilots rondom klimaatbuffers in ieder geval serieus in overweging te gaan nemen, bijvoorbeeld in het nieuwe collegeprogramma?

Met vriendelijke groet,
René van Druenen + Esther Vastrick

Agrobosbouw NL
Markt 24

5482 NE Schijndel
info@agrobosbouw.nl
www.agrobosbouw.nl